

ראש השנה טו. (שורה 16) עד טו: (סוף העמוד)

ביאורים

פטור מעשרות בשביעית – הראשונים נחלקו מדוע פטורים ממעשרות בשביעית: האם זהו פטור מהותי שבשנת השביעית לא נוהגים תרומות ומעשרות, או שזהו פטור מקרי הנובע מכך שבשנת השמיטה כל הפירות הינם הפקר (והפקר פטור ממעשרות). בשאלה זו נחלקו גם הבית יוסף והמב"ט (מהר"ט מב-ג).

חיוב אתרוג בביעור (בשמיטה)

ר"ה (לאור שיטת ר' אליעזר) – הולכים לפי **חנטה**
חנט ב-6, נלקט ב-7: פטור (ונחשב בשישית)
חנט ב-7, נלקט ב-8: חייב (נחשב בשביעית)

רבה (לאור שיטת אבטולמוס) – הולכים לפי **חנטה**
חנט ב-6, נלקט ב-7: פטור (נחשב בשישית)
חנט ב-7, נלקט ב-8: חייב (נחשב בשביעית)

ר"ש – צריך שגם **הלקיטה והחנטה** יהיו בשביעית
חנט ב-6, נלקט ב-7: פטור
חנט ב-7, נלקט ב-8: פטור

ר"ש סבר כך רק לגבי ביעור. לגבי עצם קדושת השביעית הולכים לפי החנטה.

חיוב אתרוג במעשרות

ר"ה (לאור שיטת ר' אליעזר) – הולכים לפי **חנטה**
חנט ב-6, נלקט ב-7: חייב (נחשב בשישית)
חנט ב-7, נלקט ב-8: פטור (נחשב בשביעית)

רבה (לאור שיטת אבטולמוס) – הולכים לפי **לקיטה**
חנט ב-6, נלקט ב-7: פטור (נחשב בשביעית)
חנט ב-7, נלקט ב-8: פטור (נחשב שמינית ופטור משום שמתייחסים לפרי כהפקר)

ר' שמעון – הולכים לפי **חנטה**
חנט ב-6, נלקט ב-7: פטור (נחשב בשישית ופטור משום שמתייחסים לפרי כהפקר)
חנט ב-7, נלקט ב-8: פטור (נחשב בשביעית)

מבואר ע"פ הגירסה שבדקדוקי-סופרים וע"פ הגהות הב"ח בתוס'.
 וראה עוד את שיטת ר"ח ושיטת רש"י.

ברייתא

מה קובע את שנת פרי האילן?

ת"ק: החנטה.

ר' נחמיה: כשהפירות בזמנים שונים: חנטה. **כשהפירות נלקטים יחד:** לקיטה.

ניתן להקשות מדברי חכמים על העם שהחליט לנהוג כר"נ – שהרי במקום איסור אין להניח לעם לנהוג כדעה שאינה להלכה.

קושית ר"ל:
 במשנה בשביעית נאמר שהולכים לפי חנטה!

ר' יוחנן:
 בחרובים נהגו העם כר"נ (אחר לקיטה).

מדוע ר' יוחנן לא השיב על קושיה זו:
 או כי לא ידע מה לענות.
 או כי לא חש לענות, כי לא שייך להקשות מדין שביעית שמהתורה לדין מעשר פירות האילן שמדרבנן.